

Reserves en voorzieningen

RESERVES

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2026	Bij	Af	Stand 31-12-2026
Algemene reserve	113.563	13.573	3.737	123.398
Exploitatiereserve	8.315	30	7.358	987
Begrotingsreserve	1.518	149	0	1.668
Investeringsreserve	19.238	295	879	18.655
Bodemfonds	2.601	191	833	1.958
Klimaatfonds	1.707	326	44	1.989
Investerings sportverenigingen	0	0	0	0
Versnellingsopgave Wonen	3.052	0	2.132	919
Vrouwenopvang	1.572	1.407	2.979	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	515	0	475	40
Reserve FIBI	1.538	0	486	1.052
Reserve Toekomst bestendig wonen	900	0	100	800
Reserve Kapitaalgoederen	2.262	2.936	0	5.199
Totaal	156.781	18.907	19.023	156.665

TOELICHTING RESERVES

Algemene reserve

De algemene reserve is een buffer om schommelingen en onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. De reserve maakt deel uit van de weerstandscapaciteit en vormt de financiële buffer van de begroting. In de reserve is een bedrag van € 16,5 miljoen geblokkeerd voor de Noordelijke Rondweg. Dit geblokkeerde bedrag wordt niet meegerekend bij de weerstandscapaciteit. Jaarlijks wordt een deel van het treasuryresultaat (bespaarde rente) aan de reserve toegevoegd. De rekeningresultaten worden in principe toegevoegd aan de algemene reserve.

In de begroting 2026 zijn voor de algemene reserve de volgende dotaties en onttrekkingen begroot.

Bedragen x € 1.000

	Onttrekkingen	Toevoegingen
Rentetoevoeging		3.321
Extra dotatie om de reserve op peil te houden		5.550
Terugstorten kapitaallasten Tennet hoogspanningsverbinding		137
Terugstorten voorfinanciering dotatie voorziening VRI's		233
SaaS oplossing		732
Extra dotatie voor verhoging weerstandsratio/ financiële buffer		3.600
Tussenvoorziening (tijdelijke uitbreiding sociale woningvoorraad)	100	
Verbouwing vrouwenopvang	1.407	
GameHub Breda	130	
Cofinanciering subsidie volkshuisvesting	2.100	

Bedragen x € 1.000

Totaal	3.737	13.573
---------------	--------------	---------------

Bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve gebruiken we zogenoemde bestemmingsreserves. Die maken deel uit van ons eigen vermogen. Bestemmingsreserves zijn voor een specifiek doel ingesteld via een raadsbesluit. Deze reserves zijn eigenlijk vrij besteedbaar vermogen, omdat de raad de opgelegde beperking ook kan opheffen.

Begrotingsreserve

De begrotingsreserve is in het verleden gevuld met winstuitkeringen en afkoopsommen en werd ingezet om het wegvallen van jaarlijkse grote winstuitkeringen geleidelijk in de begroting op te vangen. De begrotingsreserve wordt vanaf 2016 ingezet voor het oplossen van een dekkingsverschil voor de NS-fietsenstallingen en is gebaseerd op de exploitatieovereenkomst met de NS voor de periode tot en met 2027. De bijdrage van de gemeente Breda bedraagt in totaal maximaal € 6 miljoen gedurende de looptijd.

Exploitatiereserve

Via de exploitatiereserve worden geoormerkte bedragen (zoals budgetoverhevelingen) tijdelijk vastgehouden om in volgende jaren te worden ingezet. Bij de bestuursrapportage geven we aan welke bedragen voor overheveling in aanmerking komen. Vooruitlopend op de resultaatbestemming neemt het college hierover een besluit. De definitieve bedragen worden bij de jaarrekening en de resultaatbestemming vastgesteld. Daarnaast zetten we deze reserve in om de kosten te egaliseren voor het organiseren van diverse verkiezingen (landelijk, gemeentelijk, waterschappen). In de begroting 2026 zijn voor de exploitatiereserve de volgende dotaties en onttrekkingen begroot.

Bedragen x € 1.000

	Stand	2026		2027		2028		2029		
	31-12-2025	Af	Bij	Af	Bij	Af	Bij	Af	Bij	Totaal
Programma 1										
Aanpak jeugdwerkloosheid crisisdienstverlening	662	-662	-	-	-	-	-	-	-	-
Alleenverdienersproblematiek	300	-150	-	-150	-	-	-	-	-	-
Beleidsplan armoedeschulden 2025-2028	420	-160	-	-140	-	-120	-	-	-	-
Extra opgave volksgezondheid	120	-120	-	-	-	-	-	-	-	-
Impulsbudget arbeidsmarktregio's	844	-727	-	-117	-	-	-	-	-	-
Work in Nederland	120	-60	-	-60	-	-	-	-	-	-
Regionale middelen West-Brabant	186	-186	-	-	-	-	-	-	-	-
Schuldenafkoopfonds	84	-84	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 2										
Verbetering luchtkwaliteit op scholen	483	-483	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 3										
Invoeringskosten omgevingswet	115	-35	-	-35	-	-25	-	-20	-	-
Programma 4										
Experiment gesloten coffeeshops	354	-123	-	-123	-	-108	-	-	-	-
Integraal huisvestingsfonds	56	-56	-	-	-	-	-	-	-	-
Verhogen onderhoudsniveau dorpen en wijken	3.000	-3.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterschapsverkiezingen	60	-	30	-119	30	-	30	-	30	60
Programma 5										

Bedragen x € 1.000

SaaS-oplossing	1.513	-1.513	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	8.315	-7.358	30	-744	30	-253	30	-20	30	60

Investeringsreserve

Met deze reserve financieren we de kapitaallasten voor toekomstige investeringen. Voor projecten die worden gedekt vanuit deze reserve, moet het volledige bedrag in de reserve beschikbaar zijn op het moment dat er een besluit wordt genomen over de votering. Onttrekkingen aan de reserve vinden gedurende de hele afschrijvingsperiode plaats. Bij de voorjaarsnota en/of de begroting stellen we middelen beschikbaar voor de dekking van de kapitaallasten van toekomstige investeringen. Daarnaast voegen we aan deze reserve rente toe om de rentelasten te dekken van de meerjarige kapitaallasten. In de begroting 2026 zijn voor de investeringsreserve de volgende dotaties en onttrekkingen begroot.

Bedragen x € 1.000

	Onttrekkingen	Toevoegingen
Rentetoevoeging		265
Terugstorting kapitaallasten verbeter Breda Bieb 4.0		30
Dekking kapitaallasten investeringen	879	
Totaal	879	295

Reserve bodemfonds

Met de reserve bodemfonds vangen we pieken en dalen in onze uitgaven op. Het gaat hierbij steeds vaker om (woningbouw)opgaven op inbreidingslocaties. Door het industriële verleden van Breda is hierbij vaak sprake van hoge kosten. Het risico bestaat dat we de verantwoordelijkheid niet bij de ontwikkelaar kunnen wegleggen, vooral wanneer landelijke subsidies wegvallen. Bovendien krijgt de gemeente steeds vaker de verantwoordelijkheid voor locaties waar geen specifieke veroorzaker aan te wijzen is. Voor 2026 is een eenmalige extra onttrekking voorzien voor € 0,5 miljoen conform de afspraken bij de kadernota 2025.

Reserve klimaatfonds

Deze reserve is bedoeld voor projecten die helpen om de klimaatdoelen van Breda te bereiken. De reserve klimaatfonds bestaat uit bijdragen vanuit het project Windmolens Hazeldonk. Hieruit ontvangen we sinds 2014 jaarlijks € 247.500, waarvan € 43.500 voor het Grondbedrijf. Jaarlijks wordt het bedrag geïndexeerd. Deze bijdrage ontvangen we in totaal 20 jaar.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

In juli 2020 heeft de gemeenteraad een reserve bovenwijkse voorzieningen ingesteld. Dit gebeurde naar aanleiding van de vastgestelde Nota bovenwijkse voorzieningen. Het doel van deze reserve is om werkelijk ontvangen bijdragen in te zetten voor de realisatie van minimaal een van de bovenwijkse voorzieningen uit de nota. De reserve wordt gevuld met bijdragen van partijen die de grondexploitatie voeren bij nieuwe bouwplannen. Aan onttrekkingen is voor begrotingsjaar 2026 € 0,5 miljoen voorzien voor diverse projecten.

Reserve FIBI

Met deze reserve dekken we een deel van de kosten af van bovenwijkse voorzieningen. De inkomsten van deze bestemmingsreserve komen vanuit de exploitatiebijdragen van de private ontwikkelaars van nieuwbouwplannen en vanuit gemeentelijke grondexploitaties. De onttrekkingen bestaan uit de kosten van specifieke bovenwijkse voorzieningen, zoals genoemd in de Nota financiële bijdragen kwaliteitsverbetering fysieke leefomgeving. Daarnaast onttrekken we de jaarlijkse ambtelijke kosten voor het beheer van de reserve.

Reserve kapitaalgoederen

Vanaf begrotingsjaar 2025 is de reserve kapitaalgoederen ingesteld voor 7 jaar (conform raadsbesluit 4473995). De reserve wordt gebruikt om projecten uit te voeren voor (groot) onderhoud, om achterstanden weg te werken en om (het risico op) achterstalligheden te verminderen. De maximale hoogte van de reserve is € 8 miljoen. In 2026 wordt er € 2,9 miljoen gedoteerd aan de reserve.

Reserve toekomstbestendig wonen

De regeling Toekomstbestendig wonen brengt € 1 miljoen aan kapitaallasten met zich mee. De reserve toekomstbestendig wonen is bedoeld om deze lasten te dekken. In 2021 is € 1 miljoen gedoteerd aan de reserve, conform het besluit bestuursrapportage 2021, zaaknummer 1528103.

Reserve versnellingsopgave wonen

Bij het coalitieakkoord zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de versnellingsopgave wonen (€ 14 miljoen). Deze middelen worden voor € 13,2 miljoen gedekt uit incidentele winstnemingen van het Grondbedrijf. De rest komt uit het meerjarenperspectief en de algemene reserve. Met deze bestemmingsreserve willen we middelen beschikbaar houden voor de versnellingsopgave wonen. De winstnemingen van het Grondbedrijf worden in deze reserve gestort, de bestedingen worden uit de reserve onttrokken. In 2026 verwachten we voor de versnellingsopgave wonen € 2,1 miljoen in te gaan zetten. Dit geld besteden we onder andere aan locatiegebonden impulsen voor sociale huur en tijdelijke woningen.

Reserve vrouwenopvang

De vrouwenopvangvoorziening wordt verbouwd vanwege groot achterstallig onderhoud. De gemeente Breda heeft besloten om de kosten hiervan volledig op zich te nemen en om een bedrag van € 5,6 miljoen (verdeeld over 3 jaar) toe te voegen aan de reserve.

De verbouwing vindt in 3 fasen plaats. Afhankelijk van de start van elke fase wordt geld aan de reserve onttrokken. De verwachting is dat de laatste fase plaatsvindt in 2026.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2026	Bij	Af	Stand 31-12-2026
Centrale personeelsvoorziening	327	0	101	225
Voorziening wet AppA	7.483	650	807	7.325
Voorziening verlofsparen	3.582	0	0	3.582
Onderhoud parkeerbedrijf	2.981	904	1.087	2.798
Onderhoud Vastgoedbeheer	21.362	5.818	7.446	19.734
Planmatig onderhoud Vastgoedontwikkeling	4.601	191	1.772	3.020
Voorziening openbare ruimte onderhoud	999	3.587	3.658	927
Voorziening verkeersregelininstallaties	7	476	474	9
Achterstallig onderhoud verhardingen	2.904	0	1.156	1.748
Voorziening van derden verkregen middelen (44.2)	647	148	0	794

Exploitatie	Stand 1-1-2026	Bij	Af	Stand 31-12-2026
Voorziening afvalservice	0	0	0	0
Voorziening riolering	448	0	448	0
Vrz archivering Juzt	1.196	0	69	1.126
Totaal	46.535	11.774	17.019	41.290

TOELICHTING VOORZIENINGEN

De post voorzieningen op de balans bestaat uit 3 groepen: groot onderhoud aan vastgoed en kapitaalgoederen, voorzieningen voor personeel en overige voorzieningen. Hieronder lichten we deze groepen verder toe.

De voorzieningen voor de verkeersregelinstallaties, het onderhoud bij het Parkeerbedrijf en het planmatig onderhoud voor vastgoedontwikkeling zijn opgenomen in programma 3. De voorzieningen voor het onderhoud van het vastgoed, het onderhoud in de openbare ruimte, het achterstallig onderhoud aan de verhardingen, Afvalservice, de riolering en de voorziening Wet Appa zijn opgenomen in programma 4. De centrale personeelsvoorziening is opgenomen in programma 5. De voorziening 'van derden verkregen middelen' is deels opgenomen bij programma 1 en deels bij programma 3.

Onderhoudsvoorzieningen

Deze onderhoudsvoorzieningen bestaan uit middelen die groot onderhoud aan de openbare ruimte en gebouwen mogelijk maken. Hiervoor hanteren we actuele onderhoudsplannen (niet ouder dan 5 jaar). Jaarlijks toetsen we of de onderhoudsvoorzieningen toereikend zijn. We kijken daarvoor naar het verloop van het geplande onderhoud, de stand van de voorziening en de jaarlijkse (gelijkmatige) toevoegingen over de periode van het begrotingsjaar plus de 9 daaropvolgende jaren.

Bedragen x € 1.000

	Stand 1-1-2026	Aanwendungen	Toevoegingen	Stand 31-12-2026
Onderhoudsvoorziening gebouwen vastgoedbeheer	21.362	7.446	5.818	19.734
Onderhoudsvoorziening parkeergarages en fietsenstallingen	2.981	1.087	904	2.798
Onderhoudsvoorziening gebouwen vastgoedontwikkeling	4.601	1.772	191	3.020
Onderhoudsvoorziening openbare ruimte	998	3.658	3.587	927
Onderhoudsvoorziening verkeerregelinstallaties	7	474	476	9
Onderhoudsvoorziening verharding achterstallig onderhoud	2.904	1.156	0	1.748
Totaal	32.853	15.593	10.976	28.236

Onderhoudsvoorziening gebouwen vastgoedbeheer

Met deze voorziening egaliseren we de meerjarige kosten voor het planmatig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Hieronder vallen gebouwen op het gebied van sport, welzijn en cultuur, brede scholen en het centrale busstation, maar ook alle gebouwen die de gemeente voor haar eigen bedrijfsvoering nodig heeft. Daarnaast omvat de voorziening de vervanging van de binnensportinventaris en het civiele en cultuurtechnische onderhoud aan de buitensportlocaties.

De basis voor deze voorziening is het zogenoemde meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Een MJOP geeft inzicht in de technische toestand van het vastgoed en geeft een prognose van de verwachte werkzaamheden en kosten. De MJOP's zijn gebaseerd op een gemiddeld onderhoudsniveau van 3 op een schaal van 1 tot 6. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd en de accommodaties worden minstens iedere 5 jaar opnieuw geïnspecteerd. Op basis van de huidige berekening is de voorziening dekkend tot en met 2029.

Onderhoudsvoorziening parkeergarages en fietsenstallingen

Met deze voorziening egaliseren we de meerjarige kosten voor het groot onderhoud van de parkeergarages en fietsenstallingen van de afdeling Parkeren. De basis voor deze voorziening wordt gevormd door de MJOP's, die we in het systeem Planon bijhouden. De MJOP's zijn gebaseerd op een gemiddeld onderhoudsniveau van 3 op een schaal van 1 tot 6. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd en vormen de basis voor de jaarlijkse dotatie aan deze voorziening. Daardoor kunnen we steeds over voldoende middelen beschikken voor het (projectmatig) groot onderhoud. De dotatie wordt (structureel) verhoogd conform de bouwkostenindex.

Onderhoudsvoorziening gebouwen vastgoedontwikkeling

Deze voorziening is gevormd voor de strategisch aangekochte panden. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op een MJOP. De doorberekening is gemaakt tot 2032. Hierbij gaan we uit van een doorlopende exploitatie, waarbij aanvullend rekening wordt gehouden met inmiddels genomen besluiten voor sloop en/of herontwikkeling. Deze zijn mede gebaseerd op de Vastgoedstrategie Havenkwartier. De inzet van de onderhoudsvoorziening heeft op dit moment vooral betrekking op de panden in het Havenkwartier. Jaarlijks onderzoeken we of aanpassingen nodig zijn, afhankelijk van de vastgoedportefeuille op dat moment. Met een jaarlijkse dotatie van € 0,2 miljoen is de voorziening volgens de MJOP tot en met 2032 toereikend om het geplande groot onderhoud uit te kunnen voeren.

Onderhoudsvoorziening openbare ruimte

De onderhoudsvoorziening openbare ruimte betreft het groot onderhoud aan de verhardingen, de kunstwerken en de waterwegen. De basis voor deze voorziening bestaat uit beleidskaders en beheerplannen die periodiek geactualiseerd worden. De berekeningen van de benodigde dotaties zijn gebaseerd op meerjarenplanningen van 10 jaar. Op basis hiervan wordt jaarlijks € 3,6 miljoen toegevoegd aan de voorziening, met een jaarlijkse indexering. De dotatie voor de verhardingen is vanaf 2025 verlaagd, doordat we minder met groot onderhoud aanpakken en meer met vervangingsinvesteringen (SIP). De onttrekkingen vinden plaats op basis van de uitvoering van de meerjarenplanning. De voorziening is tot en met 2035 toereikend voor het geplande onderhoud.

Onderhoudsvoorziening verkeerregelininstallaties

Vanuit deze voorziening houden we de verkeersregelininstallaties (VRI's) verantwoord en doelmatig goed. Uitgangspunten zijn: geen veiligheidsrisico's voor de gebruiker, geen hinder bij gebruik en zo min mogelijk kapitaalvernietiging.

Onderhoudsvoorziening verharding achterstallig onderhoud

In 2014 is besloten een bedrag te reserveren voor het inlopen van achterstallig onderhoud aan de verhardingen. Wanneer het kwaliteitsniveau weer op peil is, wordt de dekking van toekomstig (instandhoudings)onderhoud via de onderhoudsvoorziening geregeld. Uit nieuwe inspecties is in 2023 meer achterstalligheid gebleken. Daarvoor is toen een dotatie van € 5,8 miljoen gedaan aan deze voorziening. De realisatie staat geprogrammeerd t/m 2027.

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen omvatten een voorziening voor de kosten voor voormalig personeel, een voorziening voor de zogenoemde Appa-voorziening (Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers) en een voorziening voor verlofsparen. Bij de begroting toetsen we jaarlijks of de personeelsvoorzieningen toereikend zijn. Dat doen we op basis van het verloop van de verwachte verplichtingen en de jaarlijkse toevoegingen over de periode van het begrotingsjaar plus de 4 daaropvolgende jaren.

Bedragen x € 1.000

	Stand 1-1-2026	Aanwendungen	Toevoegingen	Stand 31-12-2026
Centrale personeelsvoorziening	327	102		225
Voorziening Wet APPA	7.482	807	650	7.325
Voorziening verlofsparen	3.582			3.582

Bedragen x € 1.000

Totaal	11.391	909	650	11.132
---------------	---------------	------------	------------	---------------

Centrale personeelsvoorziening

Deze voorziening is gevormd voor de kosten die worden verwacht voor voormalig onvrijwillig ontslagen personeel (dus niet wegens strafontslag, ouderdomspensioen of arbeidsongeschiktheid). Jaarlijks maken we een analyse van de toekomstige verplichtingen. Tot en met eind 2027 is de voorziening voldoende voor het afwikkelen van de bestaande verplichtingen.

Voorziening Wet Appa

Deze voorziening bevat pensioenreserveringen en wachtgelden van voormalige politieke ambtsdragers (wethouders). De Appa-voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van extern opgestelde berekeningen. Tot en met eind 2028 is de voorziening voldoende voor het afwikkelen van de bestaande verplichtingen.

Voorziening verlofsparen

Door een aanpassing van de cao is sinds 2022 het zogenoemde verlofsparen mogelijk. Met deze nieuwe regeling kunnen medewerkers diverse soorten verlof in één keer omzetten in spaarverlof. Omdat er sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd waarschijnlijk niet gelijk is qua toevoegingen en opnamen, moet hier een voorziening voor worden gevormd. Jaarlijks maken we een analyse van de hoogte van de voorziening, zodat deze toereikend blijft voor het totaal aantal uren spaarverlof.

Overige voorzieningen

De groep overige voorzieningen bestaat uit voorzieningen voor de riolering, Afvalservice, archivering Juzt en de van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel.

Bedragen x € 1.000

	Stand 1-1-2026	Aanwendungen	Toevoegingen	Stand 31-12-2026
Voorziening riolering	448	448		
Voorziening afvalservice				
Voorziening archivering Juzt	1.196	69		1.126
Voorziening van derden verkregen middelen (44.2)	647		148	794
Totaal	2.290	517	148	1.921

Voorziening riolering

De voorziening riolering is bedoeld voor de egalisatie van de tarieven voor rioolheffing en het opvangen van financiële tegenvallers. De tarieven voor de rioolheffing liggen in 2026, conform het bestuursakkoord, 2% hoger dan in 2025. We begroten dotaties of onttrekkingen om aan het eind van de periode van het Stedelijk Waterplan op nul uit te komen. Daarnaast wordt het resultaat vanuit de riolering elk jaar ten laste of ten gunste van de voorziening gebracht. De voorziening wordt betrokken in het nieuwe Stedelijk Waterplan 2025-2029. Door rente- en prijsstijgingen teren we fors in op de voorziening. Voor 2026 is een onttrekking begroot van € 0,5 miljoen. Daarmee is de voorziening nihil.

Voorziening Afvalservice

Met de voorziening Afvalservice egaliseren we de lasten en baten voor het huishoudelijke deel van de kosten voor afvalinzameling- en verwerking. Aan het eind van ieder jaar brengen we het resultaat van Afvalservice ten laste of ten gunste van de voorziening. De voorziening is naar verwachting aan het begin van 2026 leeg. Hierdoor ontstaat het risico dat mogelijke financiële tekorten niet meer gefinancierd kunnen worden uit deze egalisatievoorziening.

Voorziening Archivering Juzt

Deze voorziening is bedoeld om de komende jaren de bewaarderstaken uit te voeren vanwege de opheffing van stichting Juzt.

Voorziening van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel

Met deze voorziening houden we middelen die we van derden krijgen en die besteed moeten worden aan een specifiek doel beschikbaar voor het volgende begrotingsjaar. Dit is in lijn met het BBV. Het gaat hierbij niet om middelen die we ontvangen van andere overheidsinstellingen.

